

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

egész évre 150.— L., félévre 85.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.

Főszerkesztő: Gyallay Domokos.

Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

CLUJ,

Strada Baron L. Pop 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Angyal az iskola ajtajában.

A szeptember minden család napi rendjét megváltoztatja. A szülők gazdasági munkája végéhez közeledik, a gyermekeké elkezdődik. Az iskola padjai megtelnek éhes, szom-

Mi erdélyi magyarok különösen meggyőződünk az iskola fontosságáról. Békés küzdelmeink tulnyomó része iskola-kérdések körül zajlott le. Meggyőződünk róla, hogy azok

jas lelkekkel, amelyek éppen úgy várják a magvetést, mint a föld elkészített barázdái.

Boldog falu, amelynek iskolájában szeretet és jóakarát fogadja az ifjú sereget. Ahol angyal nyit ajtót az angyali tisztaságú kis emberek előtt, akik után az Ur Jézus is szívből vágyakozott: Engedjétek hozzám a kisdedeket!

Ilyenkor minden gyermekes szülő előtt megvilágosodik, hogy milyen fontos rája nézve az iskola szelleme, munkája.

az iskolák töltötték be legjobban feladatukat, amelyeknek ajtajában a vallásos hit angyala fogadta gyermekeinket.

Elmulnak-e aggodalmaink az iskolák egy részének szelleme, irányzata iránt?

A kormányzat intézkedései azt a reménységet keltik bennünk, hogy az erdélyi magyar iskolák az idén a jóakarát angyalának védőszárnyai alatt fogják munkájukat megkezdeni.

Vorbuchner püspök utolsó utja.

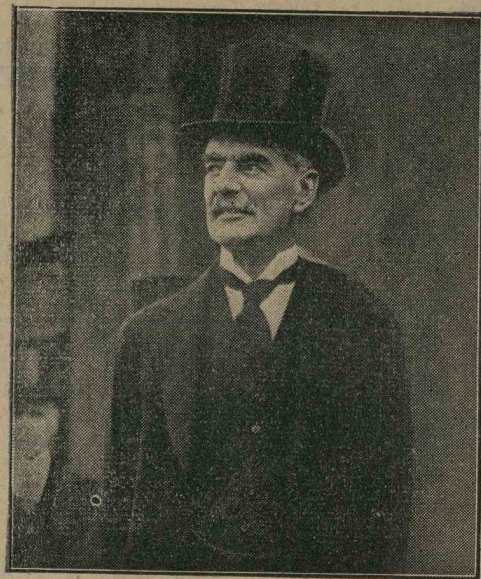

Vorbuchner Adolf.
1890-1938.

Az elhunyt római katolikus püspök holttestét Bécsből Gyulafehérvárra szállították és a püspöki sirböltbe helyezték örök nyugalomra. Utolsó utjának több állomásán pihenőt tartott a gyászkoCSI és a hívők megilletve vették körül a koporsót, hogy nagyra-becsült főpásztoruktól búcsút vegyenek. Kolozsvárt a főtéri templomban gyászünnepe-ségen zárandokolt a püspök koporsójához a magyar közönség.

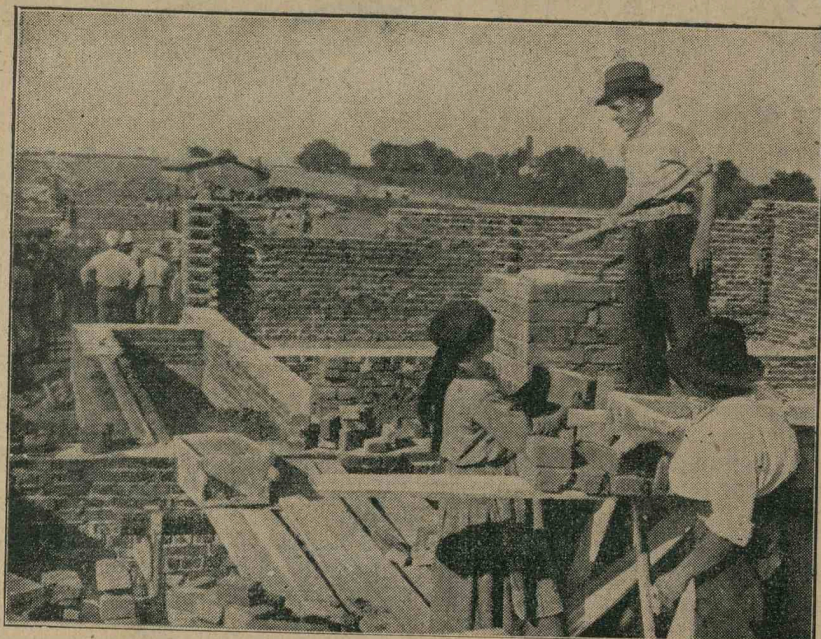
A világbékéért.

A világpolitika zajló eseményei között óriási meglepetést keltett, hogy Chamberlain angol miniszterelnök személyesen kereste föl Hitler kancellárt és órákon át tárgyalt vele a csehszlovákiai helyzet vesztes bonyadalmairól.

Chamberlain angol miniszterelnök.

Anglia megelőzőleg német-ellenes magatartást tanúsított így világszerte nagy feltűnést keltett, hogy az angol miniszterelnök olyan megtisztelő lépésre szánta magát. Az angolok minden áron fenn akarják tartani a békét s a látogatás ennek a nemes igyekezetnek szép megnyilatkozása volt.

Minta-falu épül.

Amint annak idején megirtuk, a regáti Dioști községet tűzvész hamvasztotta el. Ófel-sége, Károly király azt a kívánságát fejezte ki, hogy az elpusztult községet nemcsak újra kell építeni, hanem minta-faluvá kell tenni, amely a környék fejlődésére serkentő hatást gyakoroljon. Amint ké-pünk mutatja, az építkezés már javában folyik.

Háború vagy béke?

Midőn e sorokat írjuk, a csehszlovákiai szudéta-német kérdés megoldása döntő fejezet elé érkezett. Ma igazán egész Európa, sőt az egész világ nyíltan háborúról és békéről beszél. Ha Chamberlain berchtesgadeni találkozója nem hozza meg az eredményt, akkor beláthatatlan szakadék elé kerül a világbéke. Vasárnap egész nap folytak a tanácskozások az angol és francia államférfiak között. Franciaország részéről Daladier miniszterelnök, Bonnet külügyminiszter és egy csomó szakértő vett részt ezeken a tanácskozásokon. Az angol és a francia államférfiak a nagybeteg ágya körül állottak s ha az azonnali beavatkozás nem sikerül, akkor az európai béke a legnagyobb veszélybe jutott. Habár a világtörténelmi jelentőségű tanácskozásokról hivatalos közleményt nem adtak ki, a világsajtó mégis rendkívül érdekes dolgokat ír a londoni megbeszélésekről.

Ezek szerint az angol javaslatnak a lényege az, hogy Anglia és Franciaország egy olyan közéletű járő javaslatot tegyen, amely a csehszlovák kormány ugynevezett negyedik terve és Hitler kancellárnak a Chamberlain előtt tett javaslata között áll. Ugyanis most utóbb kiderült, hogy Hitler azt kívánta Chamberlaintól, hogy az összes németlakta területeket engedjék át a német Birodalomnak. A francia és az angol államférfiak tárgyalásának a központjában az az angol javaslat állott, mely azt ajánlja, hogy Csehszlovákia a Karlsbad—Marienbad—Éger háromszöget népszavazás nélkül engedje át Németországnak.

Tudni kell ugyanis, hogy a fentemlített háromszögben csaknem százszázalékos arányban szudéta-németek laknak. A javaslat szerint a többi kisebbség lakta területen népszavazást tartanának, de nem területi átengedésről, hanem helyi önkormányzatról döntenének.

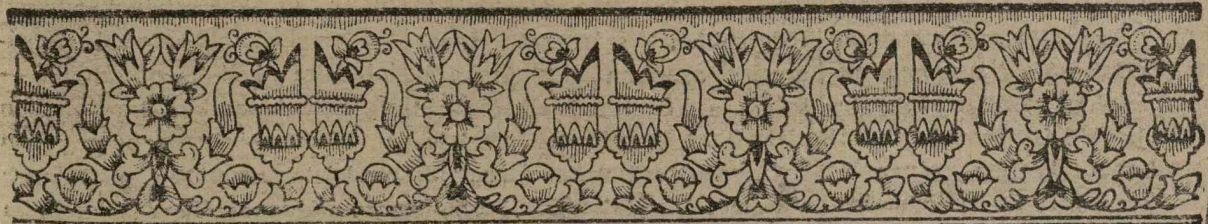
Az eddig befutott jelentésekből még azt sem lehet pontosan megállapítani, hogy a szóbanforgó angol javaslatokat a francia államférfiak teljes egészében elfogadták-e, vagy elutasították. Midőn sorok íródnak, csak annvit lehet megállapítani,

hogy a francia államférfiak elutaszták és angol-francia körökben általában bizakodó a hangulat. Mindenesetre még semmi biztosat nem lehet tudni. Az sem biztos, hogy Franciaország elfogadja-e az angol javaslatot, de ha elfogadná, akkor is hátra van még Csehszlovákia és különösképen nem lehet tudni Németországnak és Hitler kancellárnak az álláspontját.

Chamberlain utazásának azonban így is az az eredménye, hogy már vasárnap nem történtek olyan lépések, amelyek a háborút elkerülhetlenné tették volna. Az utolsó órákban még nem lehet biztosan tudni, hogy Chamberlain Daladier társaságában, amint előzőleg a lapok írták, újból találkozni fog-e Hitlerrel, vagy az angol-francia kormány békés tervzetét úgy Németországgal, valamint Csehországgal hivatalos jegyzék formájában fogják közölni? Mindenesetre nagy jelentőséggel bír Mussolini vasárnap elhangzott beszéde is, amelyben a leghatározottabban leszögezte, hogy az Európát most foglalkoztató és nyugtalanító kérdésnek csak egyetlen megoldása lehet: a népszavazás. A hallgatóság viharosan tüntetett ennél a kijelentésnél, amelyhez később Mussolini hozzáfűzte: — Igen, népszavazás minden nemzetiség számára, amely nemzetiség ezt Csehszlovákiában kívánja.

Lapunk zártakor értesítést kapott szerkesztőségünk. Eszerint az angol-francia tanácskozásokról már kiadták a hivatalos közleményt, amely szerint az angol és a francia államférfiak a szóbanforgó kérdésben egységes álláspontra jutottak, s nemcsak a szudéta-német kérdésben történt közöttük egységes megállapodás, hanem általános európai kérdésekről is tanácskoztak.

Ez a legujabb helyzetkép. Jólásokba nem lehet bocsátkozni, mert minden óra újabb meglepetéseket hozhat. Valószínű, hogy az angol és francia államférfiak javaslatai átmenetileg enyhítik a helyzetet, de ebben a nagy küzdelemben a végső szót mégis csak Németország fogja kimondani.

Kültszolgálat

Tovább tart a szudéta-német válság. Lapunk előző számában közöltük, hogy Hitler kancellár müncheni beszédének hatása alatt a nemzetközi feszültség enyhült. Mert igaz ugyan, hogy Hitler határozottan és alapos érvekkel védte a német álláspont helyességét, de nem vetette fel a népszavazás kérdését. A beszéd után következő éjszaka a szudéta-német területen nagy zavargások törtek ki, amelyeknek számos halálos áldozata volt. A cseh kormány mindazonáltal a területeken, ahol zavargások voltak, ostromállapotot rendelt el. A kormány rendelkezésének hatása alatt a szudéta-német párt azonnal gyűlést tartott és követelte, hogy az ostromállapotot szüntessék meg. A prágai kormány azonban nem mutatott hajlandóságot az ostromállapot felfüggesztésére. Ennek hatása alatt a szudéta-németek nyíltan hirdetni kezdték, hogy vissza akarnak csatlakozni Németországhoz. A szudéta-német és cseh ellentétek elmérgesedése megmozgatta az európai diplomátákat is. Chamberlain, angol miniszterelnök az egész világ közvéleményét meglepő elhatározással repülőgépen Németországba utazott és felkereste Hitlert, hogy a békés megoldás lehetőségéről tárgyaljon vele. A két államférfiú beszélgetéséről részletek nem szivárogtak ki. Bizonyos azonban, hogy Chamberlain hamarabb visszatért Londonba, mint eredetileg tervezték. Hivatalosan ezzel magyarázzák az angol miniszterelnök váratlan hazatérését, hogy a Hitlerrel folytatott beszélgetés közben olyan új adatok jutottak tudomására, amelyek szükségessé tették,

hogy az egész ügyet még egyszer megvitassa az angol minisztertanács. Kétségtelen, hogy amint Chamberlain visszaért Londonba, a miniszterek már várták és megkezdődött a fontos tanácskozás. Közben az egész világ feszülten figyelt az események alakulására. Csehországban megkezdődött a határvidékekről a lakosság menekülése és a csehek lázasan folytatták katonai készülődéseiket. Az általános izgalmat fokozta, hogy a cseh kormány Henlein és több szudéta-német vezető ellen elfogadási parancsot adott ki. Henlein Németországba menekült és a német rádió útján buzdította ellenállásra híveit. Közben az angol kormány állandóan tanácskozásokat folytatott. A tanácskozások hatása alatt az angol miniszterelnök kijelentette, hogy néhány nap múlva megint találkozni fog Hitlerrel és tovább folytatja vele a tárgyalásokat. Az angol miniszterelnök nyilatkozataiból kitűnt, hogy Anglia messzemenő béketervet akar megvalósítani. Ennek keretében sor kerülne Németország gyarmati igényeinek rendezésére is. A szudéta-német kérdést valószínűleg népszavazással rendeznék, ezzel szemben Németország biztosítaná Csehszlovákia megmaradó területének határait. Több napi izgalmas tanácskozás és várokozás után a francia kormány kiküldöttei is bekapcsolódtak a megbeszélésekbe. A tanácskozások hivatalos eredménye lapunk zártáig még nem került nyilvánosságra. Megbízható forrásokból származó hírek szerint azonban a tanácskozásokon a következő elhatározás alakult ki. A németek által lakott, cseh területeket átengedik a Német Birodalomnak, azokon a területeken, ahol a németek

vegyesen laknak, népszavazás fog dönteni a jövő helyzetre vonatkozólag. A cseh-német viszállyal kapcsolatban általános feltűnést keltett Mussolini nyilatkozata. Mussolini Triestben kijelentette, hogy fegyveres viszály esetén Németország mellé áll. Beszéde végén hangoztatta, hogy a nemzetiségi kérdést egész Európában népszavazással kell megoldani.

Megérte nyilatkozatot tett a jugoszláv belügyminiszter. Korosetz, jugoszláv belügyminiszter a jugoszlávok egyesülésének huszadik évfordulója alkalmával ünnepi beszédet tartott. Beszédében a magyar kisebbségről is megemlékezett. A következőket mondotta:

— Ez az évforduló az itt élő magyarság számára is nagy jelentőségű. A legnagyobb figyelemmel vagyunk a magyarok iránt és teljesítjük jogos kívánságukat, hogy teljes jogegyenlőséget élvezzenek. Magyarországon is vannak jugoszlávok, ezeknek is ugyanazok a kívánságaik, mint a jugoszláviai magyaroknak. A kisebbségek kívánságainak kölcsönös teljesítése erősíteni fogja a Magyarországgal megkötött barátságot és közelebb hozza Magyarországot a kisantanthoz.

Sikert értek el a spanyol nemzetiek. Franco csapatai az Ebró folyó mentén nagy sikereket értek el. A kormánycsapatok visszavonultak és nagyon sok foglyot veszítettek. A nemzeti csapatok sikerével áll kapcsolatban, hogy a köztársasági kormány új korosztályokat hívott be, amelyeknek azonnal szolgálatlétre kell jelentkezniük. — Ugyancsak ezzel áll kapcsolatban a köztársasági kormány azon rendelete, amelyben megkegyelmez a katonaszökevényeknek, ha jelentkeznek csapataiknál.

Cseh repülőgépek Magyarországra felett. Budapesti újságok jelentése szerint a magyarországi Sátoraljaujhely felett cseh repülőgép jelent meg és egy újonnan épített utról fényképfelvételeket készített. A magyar kormány tiltakozott a határsértés miatt. Egyidejűleg tiltakozását fejezte ki az ellen is, hogy a cseh kormány a magyar határ mentén katonai intézkedéseket tett. A magyar kormány jegyzékben kifejti, hogy ezekre az intézkedésekre nem volt szükség.

Kisiklattak az arabok egy vonatot. Haifa közelében az arabok egy tehervonatot kisiklattak. A szerencsétlenség alkalmával a vonatkísérő személyzet közül többen meghaltak.

A polgári lakosság védelméről tárgyal a Népszövetség. A Nemzetek Szövetségének ülésén a polgári lakosság védelmének kérdéséről tárgyaltak. A vita eredményeképpen határozatot terjesztettek a Népszövetség közgyűlése

elő. Egyébként a népszövetségi tanácskozások a csekély érdeklődés jegyében folynak. A diplomata és politikusok a cseh német viszálytal vannak elfoglalva. Így megtörtént a példátlan eset, hogy egyik napon a Népszövetség nem tudott ülést tartani, mert senki sem jelentkezett szólásra.

Lázadás volt egy moszkvai kaszárnyában. Egyik legnagyobb moszkvai kaszárnyában lázadás tört ki, mert a szovjet nagyon megszigorította a badsereg ellenőrzését. A fellázadt katonák négy tisztet agyonlőttek. A kaszárnyát karhatalmi készütség foglalta el, háromszáz katonát letartóztattak, bizonyosan haditörvényszék elé állítják őket.

Véres ütközet volt Palesztinában az arab és angol katonaság között. Az arab zendülők és az angol katonaság között véres ütközet fejlődött ki. A harcban repülőgépek is résztvettek. Az ütközet során százötvenen haltak meg.

Új magyar sajtófőnök. A Darányi-kormány idején sajtófőnökké kinevezett dr. Rákóczy Imre helyébe miniszterelnökségi sajtófőnökké Kolozsváry-Borcsa Mihályt nevezték ki. Kolozsváry-Borcsa Mihály kolozsvári származású, de az uralomváltás után Magyarországra került és sokat dolgozott az újjáépítés érdekében. Kinevezése nagy megtiszteltetést jelent.

Oroszország újabb katonai intézkedéseket tett. Oroszország nyugati határának mentén újabb katonai intézkedéseket tett Kjev környékén nagyszámú orosz katonaságot vontak össze és a katonákat a nyugati határ felé irányítják. A határ mentén mindenfelé nagy barakokat építenek, hogy a katonaságot el lehessen helyezni.

Választások Lengyelországban. Lengyelországban közelről országos választásokat tartanak. Minden kerület két-két képviselőt választ.

Az általános választói jog — és a belső rend.

Jasiban, a Pruth-tartomány királyi helytartójának beiktatási ünnepén Calinescu és Iamandi miniszterek érdekes nyilatkozatokat tettek. Ezekből a nyilatkozatokból egy gondolatot kell kiragadnunk, amely a múlt sok belpolitikai eseményét megmagyarázza.

Iamandi miniszter foglalkozott Románia jelenlegi belső rendjével és a következőket mondotta:

— Kormányásunknak ez az első fejezete készíti elő a többit. A belső rend biztosítása és a bárhonnan jövő felforgató eszmék elfojtása nélkül nem lehetett volna tovább komoly munkát folytatni. A február 27-iki alkotmány valóban új utat nyitott meg az állami és nemzeti élet előtt. Az általános választói jog, mint két évtizedes gyakorlata bebizonyította, — valljuk be őszintén — túlhaladta erőinket.

Iamandi miniszternek ez az őszinte megál-

lapítása találón jellemzi a múlt politikai ellenségeskedéseinek forrását. Az általános választói jog gyakorlatára valamely népnek meg kell érnie. Csak akkor van jelentősége az általános és titkos választói jognak, hogyha a választó polgárok annak nemcsak formáját ismerik, hanem erkölcsi jelentőségével és lényegével is tisztában vannak. Ezzel szemben azt láttuk az elmúlt évek politikai harcaiban, hogy lelkiismeretlen izgatók, kihasználva a nép politikai iskolázatlanságát és tudatlanságát, osztály- és fajgyűlöletet szítottak a Romániában élő népek között. Ime, egy miniszter állapítja meg azt felelősségének tudatában.

Ez a megállapítás régi hibáknak és fogyatékoságoknak tiszteletre méltó módon való beismerése, egyben pedig remény és elkötelezettség arra, hogy a jövő politikai eseményeit magas erkölcsi és szellemi színvonalon álló rugók fogják mozgatni.

• Hírek •

Udvari vadászatok Kisjenőn.

Kisjenő környékén jól sikerült udvari vadászatokat rendeztek. A vadászatokon II. Károly király Ófelségén kívül részt vett Mihály nagyvajda és több magasrangú tisztviselő.

Szabályozták a szubprefektusok munkakörét. A királyi helytartóságok utasításokat küldöttek a megyei prefektusokhoz a szubprefektusok munkakörének szabályozására vonatkozólag. A szubprefektusok vármegyei inspektori hatáskört fognak ellátni a jövőben és ennek a munkakörnek a keretén belül a városi és községi háztartást és ügykezelést fogják ellenőrizni. A szubprefektusok az ellenőrzést a helyszínen fogják megejteni.

Apostoli kormányzóvá nevezte ki a pápa Márton Áront. Vorbuchner püspök halála következtében a gyulafehérvári püspökség ügyeinek intézésére a pápa apostoli kormányzót nevezett ki. Általános örömet és megelégedést keltett, hogy erre a fontos méltóságra a Szentszék Márton Áron kolozsvári kanonok, plebánost nevezte ki. Márton Áron személyében a gyulafehérvári, római katolikus püspökség élére olyan ember került, aki a legnehezebb helyzetekben is bölcsen fogja egyházát kormányozni.

A sajtóügyi miniszter látogatása Kolozsváron. Titeanu, sajtóügyi miniszter Kolozsváron meglátogatta a Minerva Irodalmi és Nyomdai Vállalat üzemeit és a Keleti Ujság nyomdáját. A miniszter nagy megelégedését fejezte ki a látottak felett.

Engedélyezték a mozika magyarnyelvű falragaszait. A mozgófénykép színházaknak jóideig nem volt szabad magyarnyelvű hirdetményeket közzétenniük. A legújabb rendelkezés szerint a mozika magyar nyelven is hirdethetik darabjaikat. Remény van arra, hogy rövidesen engedélyezik a darabok magyarnyelvű feliratait.

A miniszterelnök pihenője. Miron Cristea pátriárka miniszterelnök egy Muscel-megyei községben pihen. Magureanu miniszterelnökségi államtitkár időnként a pátriárkához utazik, hogy a nemzetközi helyzetről tájékoztassa.

Súlyos vádak szilágymegyei vezetők ellen. A szilágymegyei prefekturánál súlyos visszaéléseket fedeztek fel. A belügyminisztérium a lefolytatott vizsgálat eredménye alapján Gurzeau és Vidican volt prefektusok, Lobontiu alprefektus és több szolgabíró ellen vádat emelt.

Genfbe utazott a kisebbségi főkormánybiztos. Dragomir Silviu, kisebbségi főkormánybiztos, Genfbe utazott. Dragomir mint a román küldöttség tagja vesz részt a Népszövetség tanácskozásain.

Október 2-án szentelik fel Varga Béla unitárius püspököt. Az erdélyi unitárius egyház október 2-án és 3-án zsinati főtanácsi ülést tart. Az első napon fogják felszentelni Varga Béla unitárius püspököt. Az ünnepségeken az amerikai és angliai unitáriusok küldöttségileg fogják képviseltetni magukat.

Az ősi hithez való ragaszkodás jegyében folyt le a zetelaki bucsu. Zetelaka községben a kisasszony napi bucsu méltó külsőségek között folyt le. Most avatták fel a régi templom helyén emelt hat méter magas kö-

keresztet. Kászoni Alajos dr. prelátus-kanonok, a gyulafehérvári papnevelő intézet rektora, gyönyörű beszédben méltatta az ünnepség jelentőségét. Beszédéből a következő részt emeljük ki:

— Felemeltétek a szép emléket a régi templom helyén, hogy jelezze, hogy hol volt az a szentély, ahonnan a pogányság sötétsége után szétáradott a keresztény hitnek lelki békességet, kulturát terjesztő világossága. Amikor az emlékre tekintetek, áldjátok őseitek emlékét, akik itt porladoznak s akik igazi hősközhöz méltóan reátok hagyták a szent hitet.

Az idén sem vetnek ki új ingatlanadót! Az egyenesadókról szóló törvény intézkedései értelmében a városi és falusi ingatlanok adóját ötévenként kell kivetni. Az ötéves szakasz tavaly ősszel lejárt. Ekkor azonban az adót nem állapították meg újra. A pénzügyminisztérium az idén sem fogja újra megállapítani a városi és falusi ingatlanok adóját. Így a jövő évre is azok az adók maradnak érvényben, amelyek az idén voltak.

Érdekes döntés állampolgársági ügyben. A nagyváradi törvényszék adott esetből kifolyólag nagyjelentőségű ítéletet hozott. Az ítélet szerint a gyermekek nem veszítik el román állampolgárságukat, hogyha az édesanyjuk külföldi állampolgárral köt házasságot. Így tehát az első házasságból született gyermekek megtartják román állampolgárságukat, ha anyjuk később külföldi állampolgár lesz.

Heves végtagfájdalmakat, bágyadságot, fejfájást és kábultságot, mely az erősebb meghűlésnél rendszeresen jelentkezik, évek óta állandó jó eredménnyel gyógyítja az azonnal alkalmazott *Tonal*-tabletta.

Az erdélyi katolikus püspök temetésén.

A pompa nélküli gyász megrázó egyszerűségével temették el Gyulafehérvárt az elhunyt Vorbuchner Adolf püspököt az ősi püspöki templom sirboltjában. Az élete delén, 48 éves korában elhalt püspök halála iránt az egyházmegyéje határán túl is őszinte, meleg részvét nyilvánult meg.

A megboldogult püspök a kötelességteljesítés hősi halottja. A kötelesség, mely mindig áldozatot kíván, kiemelte békés, nyugalmas szebeni plebánosi állásából, s nagyterjedelmű egyházmegye élére hívta, s ő, akinek sohasem volt vágya a püspöki méltóság, a szent engedelmeség parancsára elfogadta azt és vállára vette annak minden terhét és felelősségét. Mint apostoli emberhez és lélekhez illik, kényelmét, egészségét, életét nem kimélve, példát adó buzgósággal, panasz nélkül, fáradtan, betegen, hősi önfeláldozással végezte a rábizott munkát az utolsó pillanatig. Szíve, mely melegen dobogott, s minden embert egyformán zárt szeretetébe, nem birta az apostoli munka iramát. S amikor megállást parancsolt a súlyosodó betegség, akkor már késő volt a pihenés, a meleg püspöki szív hirtelen, átmenet nélkül megállott. Én Istenem, én Istenem! — ezek voltak utolsó szavai. E szavak szárnyán hagyta itt nemes lelke a földet, duzzadó munkakészségének teljében, fiatalon.

Az egyházmegye érzi az árvaság súlyát, mely a korán elhunyt püspök elvesztésével rá-

nehezedett. Ezt a mélységes gyászt fejezte ki a temetésen való részvételével. Az egyházmegye igen sok papja, világi hivei tömegesen vettek részt temetésén. Kolozsváriak különösen nagy számban kísérték el utolsó útjára a szelid, jószágos püspököt. Az Egyházmegyei Tanács igazgatótanácsa, az egyházközség választmánya és képviselőtestülete számos taggal volt képviselve. Különös rendelkezése a Gondviselésnek, hogy akik két évvel ezelőtt püspöknek felszentelték az ősi püspöki templomban, most ugyanazok temették. A bucaresti rk. érsek, a szatmár-nagyváradai és a temesvári püspökök kísérték a székesegyház sirboltjába fiatalon elhunyt püspöktársukat, hogy átadják porladó testét az enyészetnek, lelkét pedig a halhatatlanságnak. A temetésen a hatóságok is képviseltették magukat. A királyi helytartó, a kultuszminister, a gör. kel. táborig püspök, az erdélyi református egyházkerület, az unitárius egyház megbízottak útján vették ki részüket az egyházmegye gyászából, nemkülönben a társegyházmegyek képviselői is.

Az őszi nap bágyatag fénye megaranyozta az ősi templom évszázados barna köveit, amikor a gyászmenet a sirbolthoz ért. Még egyszer végig siklott az érckoporsó födelén, mely mögött az erdélyi róm. kat. egyházmegye sorrendben hatvanegyedik püspöke tért meg elődei közé a sirbolt fájdalmas homályába... (dr.)

Aratás és cséplés után a következő évi termésre készítjük elő a talajt. A jó gazda szorgalmasan gondozza földjét, mert a jól táplált föld sokkal több és jobb termést ad. A talajművelésre, forgatásra és trágyázásra szakszerűen tanít meg

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

együtt csak 30 Lei, a bolti ár egyébként 90 Lei. — A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert az utánvételes postázás lényegesen többbe kerül. — Megrendelhető a „Magyar Nép” kiadóhivatalánál Cluj, Strada Baron L. Pop 5. — Igyekezzen mindenképp megelőzőleg megszerezni a **GAZDATUDOMÁNY** című könyvet!

című közel 700 oldalas számos magyarázatokkal diszitett teljes gazdasági szakkönyve.

A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal

számára a könyv kézbesítési díjjal — A rendelés összegét kérjük előre

Beiratkozások a csombordi gazdasági iskolába.

A csombordi gazdasági iskola igazgatósága értesíti az érdekelteket, hogy az őszi gyakorlati vizsgák idejéül a gazdasági szakoktatás tanfelügyelősége október 14. napját állapította meg. Tanulók kötelesek vizsgai előkészület céljából már október 4-én este jelentkezni az igazgatóságnál. Új tanulók felvétele ügyében az iskola bizottsága a szeptember 25—30-a közötti időben dönt, melyről az érdekelteket azonnal értesíteni fogja. Új felvételi kérvények beadása ez évre céltalan, mert az eddigi jelentkezők száma máris meghaladja a felvehető számát. Vizsgára jövők okt. 4—15-ig terjedő időre 150 lej élelmezési díjat kötelesek befizetni. Beiratások a törvény által megszabott időben (október 15-én) eszközöltnének.

Halálosvégű tréfálkozás. Kató Vilmos és Obos Dávid csikdánfalvi legények egy leányos háznál összetalálkoztak. Az udvaron tréfálkozni kezdtek. Közben Kató bicskáját is elővette és nevetve mondta, hogy leszurja Obost, ha vele tréfálkozik. A tréfának azonban rossz vége lett, Obos kicsavarta kezéből a kést és Kató felé szurt. Szíven találta szerencsétlen társát, aki azonnal meghalt.

Sulyos vád Buzau város vezetői ellen. Buzau város volt polgármestere és több vezetője ellen eljárás indult. Az a vád ellenük, hogy a város vagyonából nyolc millió lejt elszikkasztottak.

Két évig a világ körül. Két esztendőn keresztül járta be nagy sikerrel az öt világrészt egy magyar artistapár. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikkeket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Jorga királyi tanácsos a zsidók ellen. Jorga királyi tanácsos lapjában zsidóellenes cikk jelent meg. A cikk a következő szavakkal végződik:

„Nem lehet eltűrni, hogy a vagyon zsidó kézen maradjon.“

Megjelent a Magyar Népegészségügyi Szemle. A Magyar Népegészségügyi Szemle szeptemberi száma gazdag tartalommal jelent meg. A folyóirat megrendelhető a kiadóhivatalnál, Maresvásárhely, Szentgyörgy-ucca 20 szám alatt.

Mit kell tudni a katonai felülvizsgálatról? A katonai szolgálat alól felmentettek felülvizsgálása megkezdődött. Amennyiben a bizottság a jelentkezőt egészségesnek találná, azonnal be kell vonulnia, ha nem töltötte be 27-ik évét. Azok, akik betöltötték 27-ik évüket, nem kell, hogy bevonuljanak, hanem velük szemben később megállapítandó intézkedéseket foganatosítanak.

Leleplezték Kölcsey Ferenc új siremlékét. A magyarországi Szatmárcsékén nagy ünnepség keretében leleplezték le Kölcsey Ferenc ujjaépített siremlékét. A szoborleleplezés alkalmával dr. Korniss Gyula mondott alkalmi beszédet.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség történt Jugoszláviában. Egy ittas váltóőr gondatlansága következtében Obvciar jugoszláviai helység közelében borzalmas vasuti szerencsétlenség történt. Egy gyorsvonat személyvonattal ütközött össze. A szerencsétlenségnek hét halálos áldozata és huszonnyolc sebesültje van. A váltóőr, amikor látta, hogy gondatlanságával milyen óriási szerencsétlenséget okozott, felakasztotta magát és meghalt.

Rövid hírek

Jók az állam bevételei. A pénzügyminisztérium kimutatása szerint az állam bevételei idén jobbak, mint a tavaly voltak.

Megindult a forgalom a Karánsebes—Resicza közötti vasúti vonalon. A Karánsebes és Resicza közötti új vasúti vonal munkálatai befejeződtek. A vonalat szeptember 20-án átadták a forgalomnak. A 40 km. hosszú vasútvonal 120 km.-rel rövidíti meg a Resicza—Bucuresti közötti távolságot.

Szerencsétlenség a homokbányában. Csucsá közelében egy homokbánya beomlott. Egy munkást a leomló földtömeg súlyosan megsebesített.

Elhasználhatják a növendékek régi ruháikat. A nemzetnevelésiügyi miniszter rendelkezett, hogy az iskolai növendékek az országór egyenruhát kell, hogy beszeressék és ez lesz ezután az iskolai egyenruha. Tekintettel arra, hogy a növendékeknek megvannak régi egyenruháik, a minisztérium engedélyezte, hogy a növendékek megfelelő egyenruhákat elviselhessék és csak azután szeressék be az új országór egyenruhát.

Szerencsétlenség a vizimalomban. Kovács György, szaploneai malomtulajdonos a vizikereket akarta kijavítani. Hogy ne veszítsen időt, a kereket nem állította le. A kerék elkapta ruháját és többször megforgatta. Kovácsot életveszélyes sebekkel szálították kórházba.

Kisiklott egy német katonai vonat. Halle am Saale közelében sulyos vasuti szerencsétlenség történt. Egy katonavonat kisiklott. Három katona meghalt, többen súlyosan megsebesültek.

Elégett egy francia hajó. A Csendes Óceánon egy francia hajó tűzvész áldozatául esett. Kétszáz ember részben elégett, részben vízbe fulladt.

Elkészült az új Zeppelin. Az új Zeppelin léghajó építését befejezték a németek és ünnepélyes keresztelődjét is megtartották. A léghajót Zeppelin grófról nevezték el.

Új tankönyvek.

A magyar tanítók figyelmébe!

A „Minerva” Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T. kiadásában már megjelentek a magyar felekezeti elemi iskolák részére a legújabb tantervnek megfelelően átdolgozott új tankönyvek. A Minerva-kiadású tankönyvekre nem szükséges külön is fölhívni tanítóink figyelmét, hiszen e könyveket az eddigi legelőnyösebb tapasztalatok alapján minden tanító jól ismeri és a legszebb eredménnyel használhatta eddig is.

Tekintettel e tankönyvek kiválóságára, továbbá arra is, hogy a megfelelő könyvek a legújabb engedélyezéssel vannak ellátva, az illetékes egyházi főhatóságok el is rendelték iskoláik részére e könyvek kötelező használatát.

A felekezeti iskoláink ezután is az egyházi főhatóságaik által engedélyezett alábbi, Minerva-kiadású tankönyveket használják, sőt kötelesek használni.

Tanítóágunk figyelmét fölhívjuk arra, hogy a Minerva Műintézetnél (Cluj, Strada Baron L. Pop 5) eszközölt közvetlen rendelkezéseik esetében az eddigi árengedményt ez évben is megkapják.

1. Lőrinczi Ferenc—Bedelean Diomed: ABC és olvasókönyv a magyar tannyelvű elemi iskolák I. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 75—1938. Cons. Perm. szám alatt) — — — — — 34 Lei.
2. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, Kali Sándor, Ósz Sándor: Magyar nyelv, olvasókönyv, egyéb tudnivalók, számtan, limba română a magyar tannyelvű elemi iskolák II. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 74—1938. és 115—1938. Cons. Perm. szám alatt) — — — — — 60 Lei.

3. Lőrinczi Ferenc, Ferenczi Gábor, Ósz Sándor, Bedelean Diomed: Magyar olvasókönyv, magyar nyelvtan, természettudományok, számtan, limba română, istoria, geografia a magyar tannyelvű elemi iskolák III. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 73—1938. és 91—1938. Cons. Perm. sz. a. 80 Lei.)
4. Lőrinczi Ferenc, Ferenczi Gábor, Bedelean Diomed, Kali Sándor, C. Stan: Magyar olvasókönyv, magyar nyelvtan, természetrajz, földrajz, számtan, limba română, gramatica, istoria a magyar tannyelvű elemi iskolák IV. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 72—1938., 90—1938., 92—1938. és 115—1938. Cons. Perm. sz. a. — — — 90 Lei.)
5. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ósz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgári nevelés, földrajz, természettudományok, egészségügy, mezőgazdasági ismeretek és teljes román anyag (Intuitie, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria) az elemi iskolák V. o. számára. Engedélyezve 437—1936. és 566—1936. Cons. Perm. szám alatt) — 100 Lei.
6. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ósz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgári nevelés, természettudományok, egészségügy, mezőgazdasági ismeretek és a teljes román anyag (Intuitie, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria, geografia), az elemi iskolák VI. o. számára. (Eng. 437—916. és 566—1936. Cons. Perm. sz. a.) — — — 100 Lei.
7. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ósz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgári nevelés, természettudományok, egészségügy, mezőgazdasági ismeretek és a teljes román anyag (Intuitie, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria, geografia) az elemi iskolák VII. o. számára. (Eng. 437—936. és 566—936. Cons. Perm. sz. a.) — — 100 Lei.

Visszahelyezték állásába a székellyudvarhelyi városgazdát. Béla Ferenc, udvarhelyi városgazda sikerrel tette le a nyelvvizsgát. A prefektura a nyár folyamán újabb nyelvvizsgára kötelezte, amelyre azonban Béla Ferenc nem állott elő. Erre elbocsátótól állásából. Béla Ferenc felebezése révén a kolozsvári közigazgatási tábla tárgyalta ügyét. Az elbocsátó határozatot megemmisítették és Béla Ferencet visszahelyezték állásába.

A bankok új munkarendje. Szeptember 15-től kezdve a bankok reggel 8-tól 1-ig tartanak hivatalos órát. Hétfőn, szerdán és pénteken délután 3-tól fél 7-ig is lesznek hivatalos órák. Halálos szerencsétlenség történt a virágosvölgyi alagút építésénél. Paicherici Joan munkást a virágosvölgyi alagút építésénél a lezuhanó földtömeg maga alá temette. A kolozsvári klinikára szállították. Nagy szenvedések után meghalt.

Kigyulladt a lugosi katolikus templom tetőzete. A lugosi római katolikus templom tetőzete a torony mellett kigyulladt. A tüzet a tűzoltóság egyórai munka után eloltotta. Valószínűleg a harangozó fiuk eldobott cigarettavége okozta a tüzet.

Nagy tűz volt egy bánffyhungyadi gazdaságban. Pipos János bánffyhungyadi gazdálkodó takarmánya meggyult. Száz szekér szalma és harmincöt szekér széna a tűz martalékaul esett.

Hogyan végezzük az alvószemzést?

Szeptember hónapban nagy sikerrel lehet végezni az alvószemzést. Ezt a nemesítési módot nem csak gyümölcsfáknál, hanem rózsafáknál és disznóvénynél is teljes sikerrel alkalmazhatjuk. Különösen kezdőknek ajánljuk ezt a szemzési módot, mert a legkönnyebben elsajátítható és legbiztosabban eredő szemzési mód. Az alvószemzést beretvaéles kés segítségével végezzük, hogy a metszési lapok tökéletesen simák legyenek. A T alakban vágott és fellazított héj alá becsusztatjuk az egymetszéssel vágott nemes szemet.

Hogy az alany jól feladja héját, a szemzés elvégzése előtt néhány nappal alapos öntözésben részesítjük. A munkát gyorsan és a tisztasági szabályok gondos betartásával végezzük. A növényi sebek ugyanis éppen úgy fertőződhetnek, mint az emberi vagy állati sebek. Szemzésnél ez azért nagy hiba, mert megakadályozza a szem kihajtását vagy később okozza a fiatal fa halálát. A kötözésre használt anyag legyen puha és feküdjék jól a szem körül. A legmegfelelőbb erre a célra a kereskedésben vásárolható raffia fonál. Gyakorlott kertész a szemzési munkát félperc alatt elvégzi.

Miért fontos az őszi mélyszántás?

Növényeink nyáron sokkal több vizet fogyasztanak, mint amennyi nyáron eső alakjában a földre hull. Hogy ezt a vizet részükre biztosíthassuk, a téli csapadék (eső és hó) felfogásáról és megőrzéséről kell gondoskodnunk. Ennek egyedüli módja az őszi mélyszántás. Ez a szárazság ellen a legbiztosabb védelem! A mélyen fellazított

föld magába veszi a vizet, nem engedi elfolyni. Minél mélyebben szántunk, annál több vizet raktározhatunk el. Ezért ne maradjon ősszel egy talpalatnyi föld sem szántatlanul. Az eke járjon 20—25 cm. mélyen. De hogy sok vad, nyers földet ne huzzon fel, először csak egy-két ujjnyival szántunk a rendesnél mélyebben és évről-évre csak ennyivel menjünk mélyebbre, míg a 20—25 cm. mélységet elérjük.

Adómentesek a rizs és gyapot termő területek. Az Ókirályság egyes vidékein rizs és gyapot termelési kísérleteket folytattak. A kormány intézkedése alapján a pénzügyminiszter elrendelte, hogy a gyapottal és rizsszel bevetett területek után kiivetett adót engedjék el.

Gyengén sikerült Nagybánya vidékén a gyümölcstermés.

A Bányavidékről tavaly ezer vagon almát szállítottak külföldre. Az idén olyan gyengén sikerült a gyümölcstermés, hogy előreláthatólag alig 20—30 vagon alma kerül kivételre. Nagyon rosszul sikerült idén a szilvatermés is. Ami van, az is könnyen romlik és így nem szállítható külföldre.

Nagy károkat okoz Magyarországon a száj- és körömfájás.

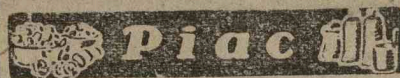
A száj- és körömfájás betegség Magyarországon a szarvasmarha állományban nagy károkat okoz. A járvány most már csaknem az egész ország területén fellépett. Óriási károkat okoz azért, hogy a fejőstehenek elapasztanak. A tejgazdaságok válságos helyzetbe jutottak. Annyira lecsökkent a tejtermelés, hogy egyes sajtgyárak teljesen beszüntették üzemüket.

Megkezdődött a kukorica törése.

A meleg, száraz időjárás következtében a kukorica a melegebb vidékeken megért. A nagyobb folyók völgyében a Bányáságban és az Ókirályságban megkezdődött a kukorica törése.

Gazdanap volt Dicsőszentmártonban.

A küküllői Gazdasági Egyesület Dicsőszentmártonban jól sikerült gazdanapot rendezett. A gazdanappal kapcsolatban kiállítás is volt.

A királyi helytartóhoz fordulnak a gazdák a buza árának szabályozása érdekében.

Bihar-, Szilágy- és Szamosmegyében a buza ára annyira megalcsult, hogy a gazdák a királyi helytartóhoz akarnak fordulni a buza árának szabályozása végett.

Kevés gyümölcs — jó árak a gyümölcspiacon.

Romániában a gyümölcstermés gyengén sikerült. Mint hogy a tavaszi fagyok Európa más gyümölcstermő vidékein is sok kárt okoztak, a romániai gyümölcs iránt a külföld rendkívül nagy érdeklődést mutat. Különösen Lengyelország, Csehszlovákia, Németország és Anglia akarnak sok gyümölcsöt vásárolni Romániában. Tekintettel a magas árakra, idén a külföldre szállítandó gyümölcs értéke meg fogja haladni az 500 millió lejt.

Anglia buzát vásárol Romániában.

Anglia 40 ezer vagon buzát vásárol Romániában. A vásárolt buzát az angolok háborús tartalékuk növelésére fordítják.

terv szerint a buzavásárlást egy magánjellegű, angol kereskedelmi vállalat fogja lebonyolítani.

Drágul a kukorica.

A földművelésügyi miniszterhez érkező jelentések szerint az ezévi kukoricatermés sokkal gyengébben sikerült, mint a tavalyi. A tavalyi 550 ezer vagonnal szemben idén legfeljebb 450 ezer vagon kukorica várható. Ez a 100 ezer vagonnyi hiány magyarázza, hogy a kukorica megdrágult. A legtöbb piacon már ugyanolyan ára van a kukoricának, mint a buzának.

Emelkedik a fűszerek ára.

A fűszerpiacon általános drágulás mutatkozik. A rizskása, kávé és tea árában áremelkedés történt. Valószínű, hogy az áremelkedés csak átmeneti, mert a piac bőségesen el van látva ezekkel a gyarmatárakkal.

Drágul a bor.

Az idén ott, ahol a szőlőtermést a ragya nem tette tönkre, lesz ugyan termés, de a must valószínűleg a rendesnél savanyubb marad. A késői kitavaszkodás miatt ugyanis a szőlő később virágozott és így a bogyók nem fognak tökéletesen beérni. Ennek következtében a tavalyi és régebbi borok iránt a piacon igen nagy érdeklődés mutatkozik. A jobbminőségű fajborok ára literenként 5—6 lejjel emelkedett.

Jó ára lesz a diónak!

A romániai diótermés iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Az angol kereskedők ezer vagon diót akarnak vásárolni. Az árak még nem alakultak ki, de biztosan lehet számítani arra, hogy a diónak jobb ára lesz, mint tavaly volt.

Nagy tűzifahiány városokon.

A városi lakosság tűzifa ellátásának kérdése nagyon súlyossá vált. Városokon egy öl fa ára 1300—1500 lej körül van. Ez az ár a szegényebb osztály számára elviselhetetlen.

Megtiltják a paszuly kivitelét. Tekintettel arra, hogy a paszulytermés rosszul sikerült, a kormány meg fogja tiltani a paszuly külföldre való szállítását.

Jól sikerült a zilahi országos állatvásár.

A zilahi állatvásárra nagy számban hajtottak fel állatokat. Tekintettel arra, hogy bő takarmánytermés volt, a gazdák magas áron tartották állataikat. Így a kereskedők tartózkodtak a vételtől, a forgalom azonban így is elég jó volt. Az állatárak a következőképpen alakultak:

Igásőrkör 18—26 ezer lej páronként, fejőstehén 6—12 ezer lej darabonként, növendékmарha ára 14—16 lej élsúlyban kilónként.

Igásló páronként 16—22 ezer lej.

Vágójuh 800—1200 lej páronként.

Hizott sertés kilónként 21—22 lej.

Terményárak Kolozsváron.

Buza 410, kukorica 385, árpa 330, zab 420, fehér paszuly 900 lej mázsánként.

Terményárak Temesváron.

Buza 385, kukorica 340, árpa 370, zab 440, lenese 500 lej mázsánként.

IPARI TOVAB

Szigoru vizsgálatok a pékműhelyekben.

Az egészségügyi miniszter rendelkezése következtében a városi hivatalok szigorú vizsgálatokat folytatnak le a pékműhelyekben. Az ellenőrzés célja, hogy a pékek munkáját felülvizsgálják egészségügyi tekintetben és hogy mintákat vegyenek az egyes kenyérfajtákból. A legjobbnak talált kenyerek sütőit meg fogják jutalmazni.

Nem szabad a liszt szállításánál és árusításánál egy zsákok kétszer használni!

A lisztkereskedők a lisztészékek rendesen addig használják, amíg teljesen elrongyolódnak. Így gyakran megtörténik, hogy a rossz foltozás következtében szennyező anyagok kerülnek a lisztbe. Hogy ez ne történhessék meg, az egészségügyi minisztérium megtiltotta, hogy a liszt szállításánál egy zsákokat kétszer használjanak.

Békéltető bíróságok az iparkamarák mellett.

A nemzetgazdasági minisztériumban rendeleti törvényt készítenek békéltető bíróságok felállítására. A békéltető bíróságok feladata elsősorban az lesz, hogy a kereskedők között felmerülő vitás ügyekben ítéletet hozzanak. A békéltető bíróságok ítéleteit a törvényszékekhez, illetőleg az ítélőtáblákhoz lehet megfellebbezni.

Ha sikert akar elérni,

hirdessen a

"MAGYAR NEP"-ben!

Mulattató

Hová futsz ember?

Hová futsz ember?
 Mi célból? Mi végre?
 Haláltól menekülsz?
 Vagy éppen eléje?
 Keresed az utat?
 Igaz lélek utját?
 S azt hiszed azoké,
 akik így befutják
 a nagy mindenséget,
 az egész világot?
 Letiporva mindazt,
 ami útba állott?

Hová futsz ember?
 Mit keresel? Merre?
 Elégtételt? Gyógyírt
 a sok sajnó sebre?
 Vagy hatalom vár rád
 rohanásod végén?
 Hová futsz ember?
 Tudni szeretném ént
 Mert ha Istent várod,
 hogy lenyuljon érted,
 ne ezen az úton
 hidd a segítséget.
 Nem a rohanóké
 a béke, az Isten,
 hanem akik tűrnek
 s szenvedéseikben
 megtisztulva élnek,
 az igazi útra
 a martírok érnek.

Hová futsz ember?
 Figyelj a szóra,
 ahogy a gyermek a
 mesemondóra.
 Benned az Isten!
 Jósága tenger,
 kimeríthetetlen
 hová futsz ember?

Zórád Eta.

A kis Földi Jancsi ajándéka.

Az öreg Földi Jánost igen bogaras embernek tudták a faluban.

Csúfnévvel is megkülömböztették egyéb rendes emberektől. Zsugori Jánosnak nevezték mindközönségesen. A fiatalabb sarjadék-falu már jóformán nem is tudta a becsületes nevét.

A csúfnévért általában haragudni szokott az ember. Különösen a régi falusi magyar, aki sokat tart a neve becsületére. Emborülés is esett emiatt már mifelénk.

Öreg Földi János csudálatoskép nem haragudott, még csak szemet sem hunyorított ez okon senki fiára. Igaz, hogy szemtül-szembe nem is igen csúfolhatták meg őt a rossznyelvűek. Mivelhogy öreg Földi János jó ideig nem lakott már a faluban és kerülvekerülte az emberjárta utakat.

Künn az Iratos-hegyen, a földbe vágott pincéjéhez ragasztva volt egy kis vályogfau, nádfödélű hajléka, abban lakott télen-nyáron. Ott éldéglélt rideg remeteember-életet öreg Földi János.

A faluba csak nagyritkán járt be, leginkább mikor adót kellett fizetnie, mert hajh, ma már a remetebarlangot is kataszterbe veszi a finánc... No meg mikor bevásárolni valója akadt, az öreg Náthán zsidó boltjában, akit különben „Roszkorgyütt“ melléknevvel tisztelt meg a falu szája s akivel, talán épen ez okon, különösképen jó barátságot tartott az iratoshegyi remete. Ilyenkor a boltból rendesen a faluvégi temetőbe ment, ahol sokáig el szokott álldogálni — levett kalappal és meggörbedve — egy márványkövel megjelölt sir előtt. A felesége meg a kislia aludott ottan a csendes susogó akác-fák alatt...

En, a mióta csak ösmertem, mindig valami rokonszenvet éreztem János bácsi iránt s magamban már akkor is így — János bácsinak — neveztem, mikor hozzá szólan: még nem adatott alkalom. Talán onnan fakadt ez a különös gyermeki érzésem, hogy János bácsinak olyan szép hosszú, fehér szakállá volt, mint a biblia történetekben a pátriárkáknak, akik felette nagy tiszteletben állottak előttem.

Mikor a temetőbe ment, mindig a házunk előtt vitte el az utja és ilyenkor mindig szerettem volna kiszaladni elébe és megsime-

gatni a szép lengő fehér szakállát. Nem lehet az rossz ember — gondoltam gyermekszemmel — akiknek ilyen szép fehér szakállá van és aki fölemelt fővel, nyílt tekintettel megy az utcán. És aki még azért sem haragszik, ha csúfolják. Mikor már nagyobbacska diák voltam, egyszer nyári vakáció idején az Iratos-hegyen jártomban betértem János bácsihoz.

Ugy szemre, már akkor ő is ismert engem. Igen barátságosan fogadott, bevezetett a kis hajlékába, gondosan letörülte a fal mellett levő fapadot és leültetett.

— Ha meg nem veti öcsémuram, — mondta — megkinálom egy pohár borral.

— Nem vetem meg János bácsi — feleltem én, — megköszönöm.

Fogta a kis virágos eszerépkorsóját s lement a pincébe, mert friss borral akart kedveskedni.

Mig odajárt, körülnéztem a csöpp szobájában. Igazán csöpp kis szoba volt, inkább kamara. De rendes és tiszta. Egy szalmafonatos lészaágy, kecskelábu asztal, pár szalmaszék és a fal mellett végighuzódó fapad volt az egész butorzata. A fal szép fehérre volt meszelve, rajta a két — inkább kémlelő lyukhoz hasonlatos — ablak közén néhány újságból kivágott kép, közte Kossuth Lajos és Petőfi.

Lám-lám — gondoltam magamban jóleső érzéssel — csakugyan nem csalódtam János bácsiban. Jó ember ez s még hozzá értelmes ember is. Nem is olyan zsigori, hiszen milyen szívesen látja a jóformán ismeretlen vendégét és friss borral kínálja. Mért bántják hát az emberek és mért bélyegezték zsigorinak?

János bácsi ezalatt visszatért, két tiszta üvegpoharat tett az asztalra, töltött a korsóból és koccintottunk.

— Isten éltesse, kedves öcsém uram! — köszöntötte rám a poharát.

— Isten éltesse, János bácsi.

Szinte kisugárzott a szeméből, milyen jól esett neki ez a rég nem hallott bizalmas megszólítás. Levette nehéz, zsirosszélű kalapját, végig simította bozontos ősz haját és ekkor láttam, hogy a homlokát mély hosszú redők szántották keresztül-kasul.

Ugy-e, ezeket a ráncokat nézi — mondta János bácsi. — Ezekre van fölírva az én életem története.

Megkértem, hogy mondjon el valamit a élete történetéből.

Az öreg rám nézett, láthatóan megszepepent az imént ejtett szavaitól. Két tenyérre fogta poharát, mintha attól kérne tanácsot: mondja vagy ne mondja? Lassan kihörpögette a borát s aztán egyszerre megeredett szava csendes, komoly méltósággal, mint mikor a feszülésig tele, soká vajudó nyári felhőből nehéz, kövér cseppek kezdenek hullani...

— Én sem voltam mindig ilyen remeteember és ezek a barázdák sem voltak mindig itt a homlokomon. Volt dolgos kezű jó feleségem, szép kis fiam is volt. Ott benn laktunk a faluban, az volt a hajlékom, akikben most Náthán boltos lakik. Valami földem is volt és ez a kis szőlőm itt az Iratosban. A föld sovány volt, mint a többi paraszti birtok, mert a zsirosát az uraságnak osztotta az inzellér. Inkább csak a szőlő után élünk. Szegényesen, de tisztességgel. Mig ránk nem szakadt az a nagy istencsapása, a fillokszéra. Egyszer csak elkezdett sárgulni az én szőlőm szép haragoszöld levele, fonnyadt, hervadt, egyik tőke a másik után.

Mindenféle urak jöttek, vizsgálták a ványadt leveleket, a tőke alját, a gyökereket, a földet, hümmögtek valamit, csóválták a fejüket, aztán elmentek. A másik esztendőben már ki se hajtott a szőlő, levelet se hozott, nemhogy fürtöt. Ki kellett vágni mind egy szálíg és el kellett égetni a tőkéket. Mintha csak a szívemet dobáltam volna velük darabonkint a tűzbe... A tetejébe abban az esztendőben a kis gabonatermésemet is elverte a jég. Nem tudtam kifizetni az adót, pedig azelőtt mindig rendes ember voltam. Megint jöttek az urak, fölirtak mindent és falu csúfjára megütötte a kisbiró a dobot az én becsületes házam udvarán.

A Jancsi fiam akkor még iskolába járt. A harmadik osztályba. Okos, szorgalmas gyerek volt. Első gyerek. Bolondja volt a betűnek, a könyvnek.

Éppen akkor jött meg az iskolából, mikor a végrehajtó elment. Három könyvet hozott és nagy örömmel mutatta.

— Uj könyvek — mondta — eztán már ezekből tanulok! Azt üzente a tanító ur, küldje meg az árát édesapám. Hatvan krajczár az ára.

Rettenetes keserűség öntött el. Hatvan

krajezár! Egy garas nincs a házamban... A tehenemet most kótyavetyélte el a törvény. Holnap már kenyérre sem telik. Hol vegyek én most hatvan krajezárt?

Sötét lett előttem a világ... Talán az eszem se volt a helyén.

Visszalöktem a könyveket:

— Vidd vissza tüstént és mondd meg a tanító uradnak, hogy nem kell, nem veszem meg, nem tudom...

Sohasem feledem el, amig élek, hogyan nézett rám az a szegény kis gyerek!

Kért, könyörgött, rimánkodott, hogy ne tegyem azt, ne küldjem vissza, mert ő nagyon szégyelné magát a tanító ur előtt, meg aztán a könyveket is nagyon szeretné.

— Eredj, ha mondom! — ripakodtam rá keményen és kilóditottam az ajtón szegényt, hogy bukfencezve esett a hóba. Mondom, nem volt már helyén az eszem... Az anyjuk sem volt otthon, hogy eszemre térített volna. Elkergette azt a dobszó, a szégyen a másik faluvégre. Engem meg végképen elvakított a harag, a kétségbeesés.

Hideg, zimankós, téli délután volt. Hamar beestellett. A gyermekek futva széledtek haza az iskolából. A mi Jancsink nem jött. Már estvéli imádságra harangoztak, még sem jött.

— Jézusom! mondja aggoskodva az anyuk, aki azonközben hazakerült — hun az a gyerek? Ebben az ítéletidőben... hogy nem jön...

Borotvaéles szél sivitott odakünn és hordta, csapkodta kegyetlenül a havat...

— Majd csak megkerül — mondok — bizonyosan ott fogta a mester.

— No én megnézem — mondta az aszszony — és fölszalad az iskolába.

Mikorra visszatért, már otthon volt a Jancsi.

Megjött szegény, de nem a maga lábán. Favágó emberek hozták haza összegémberebbe, mint egy darab csontot... Az erdőn akadtak rá, az útféle árokban. Nem mert a tanító szeme elé kerülni, haza se mert jönni. El akart bujdosni szégyenletében. Ott az utfélen leverte lábáról a kegyetlen hideg. A könyveket összefogyott két kezében szorongatta. Még akkor is, mikor hazahozták...

Agyba került és onnan hamarosan a temetőbe. Az anyja is utána ment nemsokára. Csak engem fogott itt az Isten, hogy meg-

Togal-tabletta biztos hatásu mindennemű
hűtősees betegségeknel,
gripa, rheuma, köszvény, újs.
idegzsába, ideg- és főlájásnál.
Togal még idült esetekben is hatásos.
42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.

büntessen már itt e földön is...

Itt megeskult az öreg szava. Elhallgatott és a pohárhoz nyult. Szájához emelte, de mikor letette, több volt a pohárban, mint mikor felemelte. Belecsordultak könnyei...

Tovább beszélt, látszott rajta, hogy minden kijuttat szóval könnyit a lelke szörnyű terhén.

— És büntetett és vert az Uristen. Vert engem mind a két kezével. Elbujhattam volna előle én is a föld alá. De nem bujtam el. Megérdemlem — mondtam — verj csak, büntess csak Uramisten!...

A doktor, a patika, a temetés elvitte a kis földemet. Az emberek görbe szemmel néztek rám, csúfnévvel illettek, megbélyegeztek, mint valami bélpoklost. Csúfoljatók csak — mondtam — köpjetek a szemembe, azt is megérdemlem...

Eladtam a házamat. Az árából követ vettem, szép fehér márványkövet a sirjukra. Ami pár garasom még megmaradt, avval kijöttem ide az Iratosba. Dolgoztam éjjel-nappal. Fölturam ezt a kopár, sziklás földet, újra beplántáltam szőlővel. Ma már szépen terem, egy kis jövedelmem is van belőle. De nekem nem kell a pénz. Nem kell. Fizetem az adósságomat. Itt se mondhasssa senki, hogy megrövidítette az öreg Földi János, a zsgori János!... És kijárok a sirjukhoz. Annak a sirnak tartozom én a legnagyobb, örökös adóssággal! Mondom nekik mindig, kérlelem őket: ne haragudjanak rám, majd megfizetem, amit ellenük vétettem. Addig nem fekszem oda melléjük, amig jóvá nem teszem...

És mig így beszélt öreg Földi János, a homlokán szinte kisimultak azok a sötét, mély redők. Ezüstös hajára, lengő fehér szakállára aranyló fényt vetett az apró töredezett ablakon át beszűrődő napsugár...

Alkonyodott. Elbúcsuztam öreg Földi Jánostól.

Végképen elbucusztam.

Mire megint haza kerültem, már ott pihent ő is a faluvégen, az akáczfás temetőben.

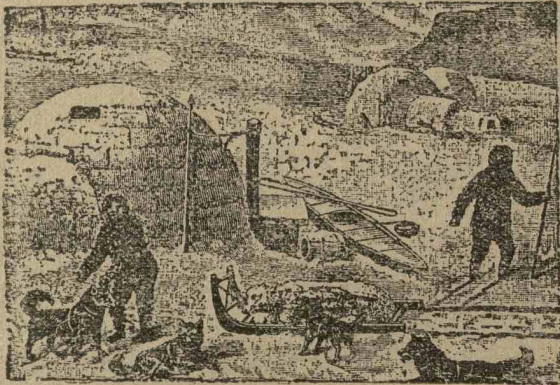
A tanító megmutatta a testamentumát.

A szőlőjét s a megtakarított pénzét egy krajcárig az iskolára hagyta, azzal a rendelkezéssel, hogy a szegény gyermekeknek vegyenek abból könyveket. Akinek téli zimankós időben meleg ruhája nincsen, azt is vegyenek és mondják neki, hogy ez a kis Földi Jancsi ajándéka.

Lampérth Géza.

A Jeges-tenger vidéke s halad.

Amikor először akadtam össze eszkimóval: egyik kopenhágai tudományos intézet hallgatójával, sehogy sem akartam elhinni, hogy ez a jómodoru uriember abból a különös jégvilágból való, amelyet mi csak a sarkkutatók legtöbbször hátborzongató leírásából ismerünk. Ő mondta el

Eszkimó tanya.

nekem, hogy — változnak az idők, és nemcsak a nyugati világ, hanem — a Jeges-tenger környéke, Grönland is halad a korrallal. Az eszkimó halász már nem panaszkodik, hogy kevés a fóka, mert pótolja az idegenforgalom, állandó repülőjárat bonyolítja le az utasforgalmat a hómezők felett s a rádió, hangosfilm, a távolbalátás s az új kor többi vívmányai sem ismeretlenek fenn északon.

Grönland is halad a korrallal... Az eszkimó ma már nem él jégkunyhóban. A vándorló tömegeket letelepítette a szigorú dán közigazgatás, korszerű lakóházakkal, iskolával, templommal,

kórházzal, virágzó falvak épültek a Jeges-tenger partján s a házakban kattog a varrógép és szól a rádió. Mert bizony az eszkimó hölgy már nem jár jegesmedve bőrben, hanem a legújabb kopenhágai divat szerint öltözködik.

Grönland népe még ma is jórészt halászból él. Fóka — valóban kevés van, de már nem a fóka a legkevesebb, hanem a cethal. Ezek a hatalmas tengeri szörnyek is állandóan fogynak. Grönland egyes részein hatalmas bálnafeldolgozó telepek vannak üzemben és Dánia kivételének igen jelentős részét teszi ki a bálna-zsir.

Az eszkimó már megszokta századunk minden csodáját. Nem rémül meg, ha repülőgép száll el a hómezők felett, nem béméskodik el a gőzhajók fekete füstfellegén és a rádióban sem lát emberfeletti csodát. Eszkimó barátaim elmondták, hogy a halászok között számos olyan akad, aki maga építette rádiókészülékét. Messze vagyunk már attól a kortól, amikor az eszkimók riadtan menekültek el Amundsen kezdetleges beszállógépének hangja elől. Az eszkimó már nem fél és nem csodálkozik semmin.

Csak a gépkocsi megjelenése okoz még némi feltűnést a jégvilágban. A repülőgép már nem ujság, mert a repülőgép szállítja a postát és ez bonyolítja le az utasforgalmat, mert a hómezőn nem lehet vasuti vágányokat lerakni, sem pedig utat építeni. A szárazföldi közlekedő eszköz még ma is a — kutyaszán. Nyolc-tíz bozontos kis eszkimó kutyát fognak az alacsony szánkó elé s rövidebb utakra ezzel a lovasszekérnél állítólag sokkalta sebesebben haladó járművel indulnak el. Gépkocsiforgalom egyáltalában nincs s ha a „magától járó kerekes szán“, ahogyan a gépkocsit ékes eszkimó nyelven nevezik, mégis kimerészkedik a városi aszfaltról a hómezőre, érthető feltűnést kelt. Akik a repülőgép már régóta nem csodálkoznak, körül állják és megbámulják a gépkocsit.

Grönlandnak fejlett egyházi élete és rendszeres iskoláztatása van.

Minden faluban ott van a korszerű, világos és egészséges dán iskola, amelyben Kopenhágában képzett eszkimó tanítók oktatják a betűvetés tudományára a tömpeorru, hosszúhajú letelepítőket. A legutóbbi hivatalos kimutatás szerint Grönlandnak tizenkilenc temploma is van s a templomokban lutheránus lelkészek, — termé-

Biztosítsatok a „MINERVA“ biztosító intézetnél!

szétesen eszkimók ők is — látják el a papi szolgálatot. A grönlandi lelkészek földig érő fekete csuhát viselnek, kerek fehér körgallérral.

Grönlandot több közigazgatási Kerületre osztották fel a dánok és a sziget élén kormányzó áll. Az igazságszolgáltatást az ősi eszkimó bíróságok végzik, de kevés dolguk akad, mert — amint az eszkimók büszkélkedve elmondták

— itt alig fordul elő bűntény. A rendet különben a sitalpas csendőrsztagok tartják fenn és sitalpon jár az adószedő is, mert Grönland lakója már adót is fizet...

Ismeri a nyugati világnak minden kellemes és minden kellemetlen intézményét!...

Iffj. Vékás Lajos dr.

Apróságok • Adomák

Papokat képeznek ki Oroszország számára.

A Szentszéknél számítanak arra, hogy Oroszországban a viszonyok meg fognak változni és a papok újból megkezdhetik működésüket. A pápa óhajtására több helyen kiképző intézeteket állítottak fel, amelyekben Oroszország számára képeznek ki papokat. Legújában ilyen intézetet Rómában, Namurban, Mandzsukóban és Sanghaiban állítottak fel. A kiképzett orosz papok egyelőre a külföldön élő orosz hívek gondozását végzik.

Az állatkinzó gyermekek ellen.

Németországban törvény intézkedik az állatkinzó gyermekek szüleinek, vagy nevelőinek büntetéséről. A törvény szerint azoknak a gyermekeknek a szülőit, vagy felelős nevelőit, akiket állatkinzáson érnek, törvény elé állítják és az állatvédelmi törvény rendelkezéseinek megfelelően megbüntetik. Tekintettel arra, hogy a gyermek elaptermészeténél fogva, különösen, hogyha nem részesül helyes nevelésben, előszeretettel kinozza az állatokat, a német intézkedést minden tekintetben helyesnek és példaadónak kell tartanunk.

Hét perc sietés...

A németországi Görnich városban 1527. év egyik napján összeesküvők csoportja merényletet akart elkövetni a városi tanács tagjai ellen. A merénylők megbeszélték, hogy déli 12 órakor a városháza kapuja alatt meglesik a távozó tanács urakat és agyonütik őket. Az összeesküvők között áruló akadt, aki elmondta a tervet a polgármesternek. A polgármester a toronyórát 7 perccel előre igazította, hogy az összeesküvőket megtévessze. Abban az időben még nem voltak zsebórák és így a polgármester terve sikerült. Az összeesküvők 7 perccel hamarabb jelentek meg. Így anélkül, hogy a tanácstagoknak tudomásuk lett volna a merénylet előkészítéséről, elfogták őket. Az eset emlékeztetere a toronyóra ma is 7 percet siet.

Gazdasági válság idején.

Megállapítottam, hogy a délután és ebédután kifejezés nem jelenti ugyanazt.

— Hogyan?

— Azért, mert délután mindennap van, ebédután azonban nincs mindennap.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc

Tanácsadó

Azon előfizelőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

T. K. Az állott vaját ismét jóízűvé lehet tenni a következő módon. Mély tányérba egy-két ujjnyi tejet öntünk. A tejbe egy kocka cukrot oldunk fel. Az állott vaját a tejben alaposan átgyurjuk. Ha az átgyúrás után azt tapasztaljuk, hogy még nem vesztette el kellemetlen szagát és csipősségét, az eljárást megismételjük. Ezután a vaját szokásos módon vízben átmoszuk és formába rakjuk. Az ilyen módon kezelt vaj teljesen friss ízűvé válik.

G. F. A száj- és körömfájásban megbetegedett tehenek tejét nem szabad fogyasztásra felhasználni. Egyébként megnyugtató, hogy amint a kérdés időszereü lesz, részletesen fogjuk a kérdést tárgyalni. Sajnos már a

román határ közelében is vannak betegséggel fertőzött magyar községek.

F. I. A fenyőfák ültetését nagyja tavaszra. Augusztusban kellett volna elültetni fenyőfáit, hogy az ősz folyamán begyökeresedjenek. A fenyőfák begyökeresedése ugyanis azért fontos, mert a fenyők télen nem hullatják el leveleiket és télen is vizet párologtatnak el. Ha nincsenek begyökeresedve, télen kiszáradhatnak, tehát április végén, május elején ültesse el fenyőit.

F. L. Helyesen figyelte meg. Valóban van olyan madár nálunk, amely hegyi patakjaink és folyóink vizébe lemerülve a fenéken tud járkalni. Ez a madár a vizirigó. A víz alatt a meder kövei között futkározza keresi meg bogarakból álló táplálékát. Érdekes, hogy ez a madár uszni nem tud. Tollazata azonban tömött és zsíros. Így vizalatti utjából szárazon kerül a vízpartra.

K. F. Nb. tanácskérő soraira válaszolva tisztelttel értesítjük, hogy mivel teljesen nem ismerjük a rendeletek szövegét, nem áll módunkban a megfelelő jogorvoslatot ajánlani és így csupán azt tanácsolhatjuk, hogy a panaszokat egy jól megszerkesztett kérelemben, esetleg személyesen kell az illetékes megyei prefektus elé terjeszteni, kérve, hogy azt tegye vizsgálat tárgyává. Tekintve a helyi viszonyokat, minden remény meg van arra, hogy az így eredményre fog vezetni.

L. J. A galambtartás feltételül jövedelmező, hogyha a fiókákat levágás útján értékesíti. Egy pár galamb évente 20–30 kg. szemes eleséget fogyaszt el. A kisebbtestű fajták általában kevesebbet esznek, a nagyobb testűek többet. Ha tekintetbe vesz-

szük, hogy egy pár galamb évente 10 fiókat nevel fel és a fiókákat levágás útján értékesítjük, úgy nyilvánvaló, hogy a galambtartás mérlege feltétlenül haszonnal zárul. Tekintetbe kell venni még azt is, hogy a galamb igen jóminőségű, trágyát szolgáltat, amely különösen virágok és kertetek trágyázására kiválóan alkalmas. A galamb általában 8–10 éves koráig tenyészképes. Ajánlatos azonban, hogy az 5–6 éves galambok ne maradjanak tenyésztésben. Ezeket tehát ki kell selejtezni.

Szerkesztői üzenet

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

G. A. Nagyszentmiklós. P. A. Gyergyóremete. P. J. Mezősenthály. M. F. Torockó. Id. P. E. Valkány. M. G. Homoródszentmárton.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Előző számainkban tudomására hoztuk előfizetőinknek, hogy megbízottaink megkezdték a hátrálékos előfizetőink felkeresését. Ez alkalommal ismételtel felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy hátrálékaikat megbízottainknak szabályszerű nyugta ellenében fizessék ki és ha még nem jártak volna községükben, gyűjtsék össze a pénzt, hogy megbízottaink ne töltsenek hosszú időt egy-egy községben, mert ez jelentős kiadással jár.

Az új házások közül többen ígérték azt, hogy az egy év eltelte után, mint rendes előfizetők megrendelik lapunkat. Ezt nem

tekinthetjük most határozott ígéretnek, hanem felkérjük az új házásokat, hogy az év lejártától legalább néhány héttel jelentsék be azon szándékukat, hogy mint rendes előfizetők tovább járattják lapunkat. Ezt azért szükséges előre bejelenteni, mert az év lejártá alkalmával minden külön értesítés nélkül megszüntetjük az új házásoknak a lapküldést, míg ha bejelentik előre, akkor folytatólagosan küldjük a lapot megszakítás nélkül.

Gs. F. Gyergyóholló. Forduljon a következő címhez lapunkra való hivatkozással: Piatsek András, Oradea, Str. Episcop. Pavel Nr. 6. II. em. Válaszhelyeget mellékeljen.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Hitelsz. Ürmös 455, G. S. Tordos 135, K. K. Steierdorf 150, M. Gy. 150, B. Gy. Szemlak 85, S. I. Misztbánya 85, H. Ö. Mezőköbölkut 155, M. R. Targoviste 155, Hitzs. Görgényszentimre 155, Dr. V. B. Dicsőszentmárton 150, M. G. Homoródszent-L. Bihardiószeg 155, Gr. L. Z. Katona 155, G. Á. Nagyszentmiklós 150 lapok visszamenőleg elküldve, K. M. Maneciu Ungureni 150, K. J. Zalánpaták 155 L.

Aprohirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelégis leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyszintén az érdeklődősekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Középnagyságu szőlőprést keresek megvételre. Cím: Sigmund gazdasága, Hida-Hidalmás, jud. Cluj.

Keresek nőtlen gazdasági gyökörököt, ki a szőlőműveléshez és méhészethez is ért. Ajánlatok: Gaál Elemér, Ferma Larga, p. II. Coicoena, jud. Cluj intézendők.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimborá

— mű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta kétszer. —
Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lej.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. P. 55.

A földesúr femefése.

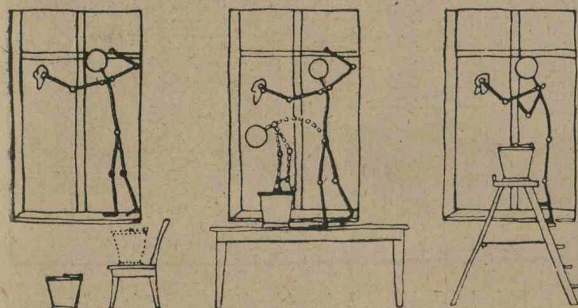
Kolozsváron megható körülmények között folyt le B. Bánffy Ferenc temetése. A népszerű földbirtokos végtisztességén nemcsak a város közönsége, hanem a falu népe is nagy részvettel képviseltette magát. Megjelentek a borsai udvar külső és belső alkalmazottai és a család erdőbirtokának őrei, altisztjei, vadászai. A földesúr tetemét ezek vitték a halottas kamrából a családi sírkertbe. A temetésen tehát teljes mértékben kifejezésre jutott az a nagy tisztelet, amely Bánffy Ferenc báró alakját az egész magyarság részéről körülvette. Sok nemes tettéért, amellyel minden jó ügyet fölkarolt és a falusi népet is atyai szeretettel támogatta, őszinte kegyelet kísérte el utolsó útjára.

Tanuld meg!

Hogyan takarítsuk az ablakot?

Az őszi betakarítási munkálatok rövidesen véget érnek és a falusi leányok megindulnak a városokba, hogy elszegődjenek. A tapasztalatlan és a városi munkában járatlan falusi leányok ablaktakarítás közben gyakran járnak szerencsétlenül. A szerencsétlenségeket egyszerű szabályok betartásával el lehet kerülni.

rossz és veszélyes

így már jobb

biztos létra, a vizes edény kézmagasságban

TESTTARTÁS ABLAKOK TAKARÍTÁSÁNÁL

Három képet mutatunk be. Az első képen a leghelytelenebb módon végzett ablaktisztítást mutatjuk be. Az ablak vázlatosan van rajzolva. Hibája, hogy a veder mélyen van és a vederbe való hajlás alkalmával el lehet veszteni az egyensúlyt. Nagyon gyakran megtörténik, hogy a takarítást végző szolgáló vagy a szobába, vagy az utcára esik. Ha az ablaktakarítást magasan álló asztalról végezzük, valamivel biztosabb és jobb lesz a munkánk. A legtökéletesebben azonban kényelmes letráról végezhető az ablak takarítása, amint azt harmadik képünk mutatja.

A kozmás tejet is használhatóvá lehet tenni.

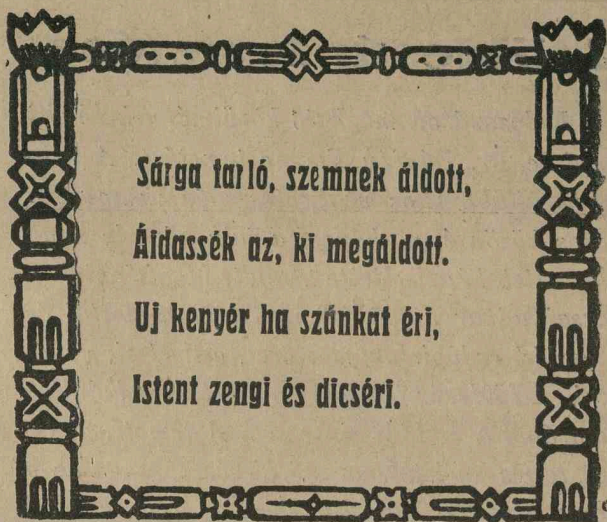
Gyakran megtörténik, hogy a tej felfőzés vagy melegítés alkalmával megkalmazik. A kozmás tejnek kellemetlen íze és szaga van, ezért étkezési célokra nem lehet felhasználni. A bajon könnyű segíteni a következő módon: Néhány darab faszénét kiizzítunk, de csak annyira, hogy a faszén felületén ne képződjék hamu. Miután a faszéndarabok lehültek kissé, dobjuk be azokat a kozmás tejbe. Addig tegyük mindig frissen izzított szenet a tejbe, amíg a kozmás és szag teljesen eltűnik.

Vigyázzunk arra, hogy ne tegyük a faszénét izzó állapotban a tejbe, mert ezzel a kozmaszagot nemhogy csökkentenők, ellenkezőleg az izzó szén felületén kozmás tej képződik.

Miután a tej a beléje dobott forró faszéndarabok segítségével elveszítette kozma szagát, gondosan megsűrjük és bármilyen célra felhasználhatjuk.

A hirtelen halál okai.

Az orvosok megállapításai szerint a hirtelen halálesetek legfőbb oka az érlelmeszesedés. Emellett, mint a hirtelen halál előidézői szerepelnek a mértéktelen szeszfogyasztás, dohányzás és a sok hűség. Egyik leggyakoribb oka a hirtelen bekövekező halálnak a vérhaj. Ez a betegség ugyanis olyan elváltozásokat okoz a véredényrendszerben és a szív izomzatában, amely a hirtelen halál okává válhatik.

Sárga tarló, szemnek áldott,
 Áldassék az, ki megáldott.
 Új kenyér ha szánkat éri,
 Istent zengi és dicséri.

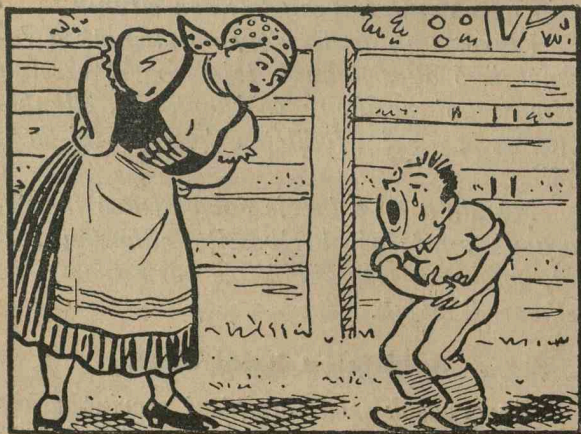
Használjuk ki a sütőkemence melegét!

Miután a kenyeret a sütőkemencéből kiszedjük, a sütőkemencében még mindig olyan meleg van, hogy gyümölcs, vagy zöldség aszalására fel lehet használni. Kenyérsütés után tehát a sütőkemence melegét ne hagyjuk kihasználatlanul, hanem aszalni való gyümölcsöt, vagy zöldséget helyezünk abba, mert ilyen módon nem megy veszendőbe a sütőkemence melege.

Hogyan illatosítjuk a cukrot?

Régebben általános szokás volt, hogy a cukortartóba egy rud vaniliát tettek. A cukor felvette a vanília kellemes illatát és bármilyen célra felhasználva igen jól bevált. A régi, jó szokást fel kell ujitani, mert ilyen módon a cukornak megjavul a minősége és sokoldalúvá válik felhasználási módja.

Késő bánat.

Marci (sirva): Jajj, jajj, édesanyám, most már nagyon bánom, hogy elleptam az almákat.

- Látod, látod, most fáj a lelkiismereted.
- Az nem édesanyám, hanem a — hasam.

A magyar diszítés alapformái.

Vásárokról, búcsúkról sem térnek meg üres kézzel a szerelmesek. Ki szivet, ki bábút, ki lovasvitézt visz emlékül kedvesének. Ezeknek formái vidékenként változnak, de mindegyik mézeskalács a mese világából kapja alakját, diszítését pedig annak a szerelmes szívek elképzeléséből, aki valamikor ezeknek a nyomóformáit faragta.

**OLVASSÁTK
 A MAGYAR NÉP KÖNYVEIT!**